

Womhaj Bóh!

Cizklo 48.

1. dez.

Łětnik 5.

1895.

Šerbske njedželske łopjenka.

Wudawaju šo kóždy šobotu w Šmolerjez knihiczišczerńi w Budyščinje a šu tam dostač ša šchtwórtlětnu pšchedplatu 40 np.

1. adventska njedžela.

Rom. 13, 11. 12: „A tak, dokelž wěmy tón czaš, šo šchtunda tu je, šo bychmy se spanja stawali (pšchetož naše sbože nětk bliže je, hač hdnyž my wěrjachmy); nóz je šo minyła; džen pak je šo pšchiblizik.“

Šdnyž dyrbiesche šo israelski lud w puščinje rano šbėhnyč, šo by dale czašnył do Kanaana, wotom bėšche wachnje, šo šo na drometach šapiska a pšches zyłe lėhło klinečachu šynki šlėborneju drometow a wolachu: „Šorje i lėhwa! Stańče k nowemu wojowanju! Šbėhńče šo do Kanaana!“ — Šynki tak rjez se šlėborneju drometow šu, kotrej lud noweho šluba pšchi prošy noweho zyrkwineho lėta postrowja a kaž wubudžaze šłowo na naše wutrobny klineča. Abo šhto je druge hač tajte wubudženje — to šłowo šczenja: Šlaj, twój kral pšchindže k tebi, a hišče moźnišche napominanje epistle: Šchtunda tu je, šo bychmy se spanja stawali. Tež naše adventske šhėrlušche nam tajte myšle do wutrobny nješaja. Šchtunda tu je, šo bychmy se spanja stawali, napomina japoschtol, pšchetož

1. je ranjši czaš, niž jenož w zyrkwinyh lėče, kotrehož přenje hodžiny my šwječimy, ale tež na šwěče. Nóz je šo minyła, džen je šo pšchiblizik. Wot teho czaša, šo nóz nad Bethlehemom do štyšnosče pastyrjow, do jaštwa ludow, do cžemnosče pohanštwa, do wscheje mrokoty žiwjenja a wumrječa cžłowškich džěči i njebješ dele wupraji: Budž šwětło, šłowo šczeni šo cželo — wot teho czaša ma japoschtol móz cžemnosče na šemi ša šlemjenu; šcžen nozy šo šhubjuje, hižo ranje wschudžom šwita a džen

teho šnješa pšchego bliže pšchindže: džen krašnosče! A runje teho dla tež ty, wošada teho šnješa, šo roškwětl a budž šwětło! To płaczi tym šasparnym w šchesczijanštwje, totšiz najšterje hišče njewjedža, kał wjele je biło w Božim kralestwje. To wschał tež płaczi tym hižo wubudženym. Na wotucženje dyrbi štawanje pšchincž. Ty moźeš wotucženy šchesczijan bncž — a tola hišče wjele k prawemu šchesczijanštemu šhodženju pobrachuje. A wschał špytowanje je wulke, kusk dale drėmacž. Wotucž, kiž ty špišch a štawaj wot morwyh, dha budže šhryštuš tebe roškwětlíč. Šchtunda tu je, šo bychmy se spanja stawali, pšchetož

2. je czaš wojowanja. Wubudžaze šłowo japoschtola je i došom napominanje k wojowanju. Wotpoložmy škutki teje cžemnosče a woblecžmy šo brónje teho šwětka? My mamy wojowacž pšchecziwo škutkam cžemnosče. Abo nje-widžimy, kał žadošcziwošcž a wobžranštvo a wopikštvo w našchim czašy pšchibjeraja? Njedopomina šhorosč nje-pózcziwošcže na najšórsche czašy pohanštwa? Njerostorha šo našch lud pšches roštoru a šawijčž? Duž je nušne wojowacž pšchecziwo ducham šbėžka a roštoru, pšchecziwo žadošcziwošcži, pšchecziwo njewěrje. Wojowacž šo dyrbi w šłowje a pišmje, w přėdowanju a w nowinach? My pšchejemy šbože a wušpěch tym rycžėřskim mužam, totšiz pšchecziwo cžemnosči na wójnu wucžahnu a my cžzemy podpjeracž tajte towarštwa, kotrej wojuja pšchecziwo wopikštwa a nje-pózcziwošcži; wopruiemy šwoje šmilne dary ša wuštawy šnutškwneho mišionštwa! Pšchede wschėm pak je nušne, šo šami wojujemy i brónjami šwětka, šo

bychmy wobarnowani byli psched schipami sleho, so bychmy wojowali s mjeczom słowa Božeho, kotrej je mózne, powalicz hrody czémnosce. Sawernje — khwile njeje spac. Běda tym, kiž spja, kotrychž njeprscheczel pschekhwata, prjedy hacž su sestawali a so s brónju Božej wobronili. Shtunda tu je, so bychmy se spanja stawali, pschetož

3. je adventski čas. Kak powitam ja tebe? tak spěwa wošada w adventskim času. Kak mamy jeho powitacž? Kaž wotrocžny, kiž na teho Knjesa časajaja, niz spizny, ale wotucženi, niz lěni a sprózni, ale hotowi k džěku, hotowi k wschemu dobremu skutkej. Kaž wojazy, kotřiž na swojeho krala časajaja, kiž pschindže swoje wójsko wobhladacž, w rjanej wojerskej draščje, krašni na pohladanje w raškim šwětle, niz jako pschewinjeni, ale na wojowanje hotowi w mjenje teho Knjesa. Kak mamy jeho powitacž? Kaž njewjesta swojeho nawoženju, rjenje wupyschena s tej pnychu, kotraž so jemu lubi, woblecžena tu draštu, kotruž je wot njeho dostała. Njewjesčinsku draštu adventskeje wošady mjenuje nam kherlusch: Za krej a prawdoščj Khrystuša je moja drašta pschistojna. Tak wupyschena s purpustom jeho krowě, se židu jeho njewinosce s pjerischčenjom wěry a s krowu hnady je wona pschihotowana swojeho Knjesa powitacž, hdyž won pschindže w swojej krašnosce, hdyž jašny, wěčny džej sesthadža, wo kotrymž reka:

Nóž je so minyła; džej pak je so pschibližil.

Hamjen!

S hluboteje nusy.

(Stónčjenje.)

Stónčnje mēnjach, so su moje myšle mi stysne hnti a žalohne wobrašy psched dušchu wjedle; duž džěch do mojeho doma a do mojeje spanceje komorki. Dolho trajesche, prjedy hacž mēr namafach a moja pošlenja myšlicžka do wušnjenja a moja přenja po wotucženju bēšche czežtomyšlny khory muž, czeždžicžka njefastaranych džěcži, horda macž s twjerdej myšlu a se slamaney wutrobu. Shtož ja nich wschitkich we wutrobje mējach, jwopshijach pschego sažo do sdychnječžka: „Knježe, njewjedž jich do spytowanja“.

Nasajtra, prjedy hacž do schule džěch, póšlach k Tagnerez domej a dach žonu prošycž, wokolo pschipošdnja ke mni pschincž.

Tako domoj doždžech, namafach ju hižo psched mojimi durjemi. Za ju přeni krocž wohladach, a hacž runjež so njedajche pschepšnacž, so w jeje sadžerženju něšto nadobneho ležesche, dha so tola strožich, jako jej bjes woczi hladach. Seje woblicžwo mējesche něšto proste, shtož so hewal jenož na duch khorych a pola mrežazyh ludži namafa. Za ju pscheproschach, so mnu do mojeje studowanseje stwy fastupicž. Tam jej prajach, so položja mojeje kēžki prošna steji, so bych rad něčoho mēl, kiž by tepjenje a wurjedjenje kēžki na so wšal a to a druhe mi wobstaral a so šym so na nju a na jeje džěcži dopomnil. Sejnny muž mohł šnano, tak hušto kaž by strowy byl, tež w mojim małym hospodarštwje so wužitny cžinicž. Hdy chžyli teho dla wschitzy hromadže ke mni časnyč a ja šlužby, kotrej mi wopokasaju, darmotne wobhdjenje mēcž, dha budže mi lubo.“

„Ale ja šym wam tola zyle zusa“, džesche ta žona.

„Sa šym wo waš šlyšchal jako wo bohobojajnej žonje, kotraž swoje džěcži w Božich pucžach wocžehnje a šama špawnje psched Bohom khodžicž pyta.“

„Šmilny Božo“, wona wolasche a so na stólž šyny a swoje woblicžwo s rukomaj pschikrywajo s hloškom plakasche.

Sa špytach ju šmērowacž a jej s krotkimi šlowami šobudželich, tak šym wo nej šlyšchal a wot pošleneje nozy šem s wjele staroščemi na jejnu šwójbju špominat, doniž njebē mi do myšlow pschichlo, so móžu ja šam zyle lohko jej pomhacž.

„D, dha seže so ja mnje starali a modlili, jako wčera wotkach stejach a na Bohy a šwěcže sadwēlowacž chžych.“ Pschi tutych šlowach so tschajesche, kaž wot šymizy šapschijata.

Založna myšl mi pschindže, tola so prózowach, mēny

wostacž a so prashach: „Bēščeže wy wčera wjecžor pošdže tudy w bliskosce?“ Wona s hlowu šwiny.

„Pschi jěsorje?“ Sažo wona s hlowu šwiny. „Mi bēšche, jako bych wašch a jedyn džěcžazy hloš šlyšchal. Mējescheže wy džěcži šobu?“ „Dwē“, wona šchepny a padže na kolena.

Sa njetrjebam dale wopišacž, shtož so nětko sta. Čžitat budže wjedžecž, so mējach žalohne wušnacže šlyšhecž. Wboha njewšowna žona bēšche sadwēlowajo s najmješšim džěcžom na ruzy a se šwojej najštarishej džowcžicžku, šwojim lubuškom, k jěsorj šchla, hdyž bēšche hižo někotry kherlusch časneho žiwjenja kónž a wěčneho štaženja šapocžatk namafala. Dužny po pucžu so holecžka prashesche: „Macži, hdyž budžemy morwi, imēje potom nan a bratija a kotry došč k jědži?“ Šotom, jako pschi jěsorje stejesche a macž swojeho lubuška hiščeže juntrócž na wutrobu kōcžicž chžysche, prjedy hacž by pošlenju czežtu krocžel cžinila, dha so holecžka prashesche: „Macži, njewmēm so hiščeže modlicž, prjedy hacž wumru?“ Macž s hlowu šwiny a džěcžwo so močlesche:

„D Jesu, moja pata
Mi k pschikrywaniu data,
Šhrēj šwoje kurjatk;
Hdyž rošdaji cžert khlamu
N šwēt mi ryje jamu,
Dha šđerž ty šwoje džěcžatk.“

To bēšche pschewjete sa wutrobu macžerje. Wona wša šwoje džěcžwo sa ruku a khwatasche do swojeho hubjeneho wobhdjenja. Šulki pschecžel džěcži w njebjēschach bēšche džěcži a macž šchitowal. Wona bēšche se šwojimaj džěcžomaj wukhowana, wukhowana psches modlitwu jeneho džěcžwa.

Džěcži, modleže so wy?

Macžerje, wucžicže wy wašche džěcži so modlicž?

Shtó chžyl prajicž, hacž njesteji hušto mjes tym Knjesom a mjes wěčnym štaženjom ničžo druhe, džišli džěcžaze: „Abba, luby Šotcže!“

Na advent.

Boj, šbóžniko, do šwěta!

Šlób: Kak powitam ja tebe?

Šój, šbóžniko, do šwěta,
Do šwěta hrěschneho,
Njedch na semi je hēta
Sa tebe wěčneho!
Šój, sežel nam twoje pruhi!
Nam roššwēcž wutrobu!
Nam wumožnik nej' druhi,
Duž pschindž k nam s lubosčju!

Čžehni nam wschēm do wutrobny,
D kralo njebjeski,
Hdyž pschindžesch do khudoby,
Do lubje horje wšmi.
Šsmy čžlowjetojo khudži,
Budž ty nam bohastwo,
Dha bohacži šmy wschudže
Pschi tebi, šbóžniko!

Ššmi našche Šosianna,
Čži k cžesce špewamy,
Ty šy nam šlōdke manna,
Čži palmy seželemy;
My pucž čži šhotujemy
Do našchej wutrobny,
Čži napšhecžiwu džemy,
D kralo nadobny!

Duž pschindž k nam pošny hnady
N pošny šmilnosce,
Hdyž šmy psches hrěschne padij
We hrěschnym hubjenštwje.
Sa hrěschnikami khodžich
N šam so wuprōšdnich,
S tym do njebja naš wodžich,
Naš šebi wušwolich.

G. S.

Bohabojasnošč je k wiſhitkim wězam wužitna.

Nasch pſcheczēl, wo kot amž chzemy powjedacz, je w ſcheciſcijanſkim domje wotroſtł. Nan a macz bēſchtaſ w tym pſches jene, ſo dyrbja ſo dżēczi w napominanju k temu Knjeſej woczahnyč, kaſ drje ſo pola kōždeho ſcheciſcijanſkeho džēčza na ſcheciſkim dnju lubi, ſlubjenje, kotrež paſ go w njelečomnych padach wot ſtarſchich a kmótraw njedžerzi. Ale ſtarſchi naſcheho pſcheczela wjedžachu, ſo i džēčza jenož potom hōdny čłowjek naroſče, hdyž go nimo jeuiſkeho wjedženja tež w njebeſkich wězach ſnaje. Teho dla bēchu raiſcha a wječorra modlitwa a bliđowe paczerje domach niž jeno waſchnje, ale žimjenſka mōz, a modliwa wiſchēdny khlēb duſchow.

Nasch pſcheczēl bu kōnfirmirowany. Teho wuſnacze pſchiūdze wot wutrobny, jeho ſlubjenje bēſche jemu ſwjata khutnoſč. Wōn pſchiūdze k be'darſej do wučzby. Ale hdyž tež ſtarſchej tam ſobu nje mōžeshtaj, tōn mlōdženž wjedžesche: Wōh widži a ſnaje wiſhitke wēz! teho dla: twoje žiwe dnj mēj Boha pſched woczomaj a w wutrobje! Wōn mēſesche ſwoju bibliju ſobu a mōžesche kōždny džen w Božim domje Bože ſłowo ſlyſchecz. Hdyž go jeho towarſchojō tež na druge wajchnje ſawjeſelichu a ſo „pobožnemu“ ſmējachu, naſch pſcheczēl go ſamylič nje da. Wōn ſaſtupi do mlōdženžoweho towarſtwa, kotrež bēſche w tym mēſeje. Tu namaka wōn, ſchtož ſebi jeho wutroba žadaſche: ſcheciſcijanſke towarſtvo, ſdobnu towarſchnoſč, wjeſele, kotrež žane žahadło w ſwēdomju njeſawoſtaja a kotrež čželo a duſchu, kublō a čžesč njeſaža.

Nasch pſcheczēl bu wojał. Tež tu go derje ſadžerža a mēſesche domerjenje ſwojich pſchedſtajenych. Tſi lēta bēchu ſo nimalo minył. Duž nje nadžujzy hejtman jedyn džen khamory wojałow pſchepytowaſche. Sozjaldemokratſke piſma bēchu ſo do kaſarmow janjele a ſa nimi go pytaſche. Hetman tež k khamorej naſcheho pſcheczela pſchiſtupi. Prēdku ležachu knihi. Žalo je hejtman do rukow wa, pōjna wōn, ſo ſu to modleſke knihi, kotrež bēſche naſch pſcheczēl i mlōdženžoweho towarſtwa ſobu do wojałow pſchinjeſł.

Hetman, kotryž bēſche ſam pobožny muž, ſo dokladnje wobhonjeſche, kajki bēſche naſch pſcheczēl pſchezo byl a jako bēſche potom wuſlužił, jemu dobre mēſtno pſchi kralowſkei fabrizy wobitara, hdyž je naſch pſcheczēl dženſa hiſchēje. Modleſke knihi, kotrež bēchu ſažoſt k jeho ſwontownemu ſbožu byle, ma wōn hiſchēje w wulfej čžesči. Wiſchetož wone dže ſu jemu pučž k hiſchēje wyſchichemu ſbožu byle. To paſ tōnle podawł ſažo jaſnje do- pokala, ſo je bohobojasnošč k wiſhitkim wězam wužitna.

Šdže je ta hoſpoda?

Luf. 22, 11.

Šchto ſlincžecze wy dženſa mi taſ jaſne,
Wy ſwony, w wutrobje a wuſchomaj?
Šchto ſpēwaju taſ rjenje a taſ kraſnje
Eso Bože khērluſche pſches jeuiſki kraj?
Šchto ſanoſchuju bohaczi a khudži
„Kaſ powitam ja tebje“ wjeſele?
Šchto ſwjeſeluje dženſa wiſhitkich ludži
A koho witaju taſ radoſtnje?

Advent je Knjeſowj! nētk pychu ſwjatu
Wmi, žyrkej, Deſuſowa nje wjeſta;
Twōj ſbōžnik dže, kral wiſcheje čžesče i hnadu,
Čžehū jemu napscheczō, ty ſbožomna!
Nētk wrota čžinče wyſkoſe a durje,
Najrjeiſcho pyſchēje wudwjernje a prob
S tym ſpēwom: „Twačny Zionowe murje,
Pſchiūdz, Knježe naſch, do twojich ſwjatnižow.

Advent je Knjeſowj! a wotſal woſtačž,
Dw duſcha, dyrbiſch ſwētnyh wjeſelam;
Džerž ſwēru — čžesch-li Božu hnadu doſtačž —
Tōn čžichi čžaf wot Knjeſa daty nam.
Naſ ſwječičž dyrbi jeho pſchichod ſwjaty,
Knjeſ pſchiūdze k nam, duž k njemu khwatajmy;
Ach, woſtaj blaſne žorty, ſmēſchki, blađny,
Wjedž, nētk je ſwjaty pſchichod Knjeſowj!

Wōn ſteji jaſ' pſched twojim domom čžiſche,
Eso praſcha: „Je tu ja mnje hoſpoda?
Ty khuduſchki we winje a we hrēſche,
Šchtož je mi wotewrił, tōn wiſchitko ma;

S tym chzu ja džeržecž ſwoju wječer' Božu,
Žom' wudželowacz ſwoje bohactwo,
A ja to na ſo waſacz, kaſ ja ſam mōžu,
Twōj hrēch a twojich winow brēmjeſchko.“

„Šdže je ta hoſpoda? wjchu ſwētnu haru
Chzu wobročičž do mēra ſlōđkeho,
Chzu mēničž twojich ſylſow hōſku maru
Do baſama a ſticžičž lēkarſtvo.
Twōj dom, hdyž budže ſa mnje wotewrieny,
Kaſ Beth-El budže a Bethanija,
We mojej hnadže budžeſch wuſboženy,
Ty lubny, hlaj, ja pſchiūdu twoje dla!“

„Ty lubny wotamfū! njeſažb moje ſłowa,
Nētk pſchiūdu k tebi, — junu ke mni ty,
Hdyž twoje čželo dže do čžichoh' rowa
A twoja duſcha pyta domſny.
Šchtož mnje je ſačžiknył, je ſačžiknyeny:
Ma wēti wēfow ma do čžwile hičž,
Šchtož da mi hoſpodu, je wumōženy,
A jemu chzu tam durje wotewričž!“

Rh. S. Wałtač.

Stary matroſa.

Stary matroſa w Liverpoolu, kiž jara roſtorhany khodžesche, a kotrehož bēle wloſy na to pokafachu, ſo je wjele lēt w zuſbje pſchebnywal, na jedyn ſtołp ſlehnyeny, ſo i druhim matroſu roſrēčowawſche. — So buſtam pobožneho towarſtwa Bethel ſo i nimaž do rēčow da a pſcheproſy jeju, woſebje teho ſtareho, do modleſkeje ſhromadžiny. Žalo bēſche jeho towarſch myſł pſcheproſchenja ſroſymil, praji wōn temu ſtaremu: „Domawſcho, dži tam! Wōj, wōj, dži do ſhromadžiny, to čži ničžo njeſchkožži.“

„Saha“, ſawola ſtary matroſa, „ja bych nje wjedžal, ſchto bych tam čžinicž dyrbjal. Ža ženje do žyrkweje abo do modleſkich ſhromadžinow nje pōndu, k temu ſym pſcheſtary. Ža ſym pſches ſydomdžecacz, ſym bjeſbōžny a ſym pſchezo tajki byl, poſdže je ſa mnje, nētk haſle ſapocžecž, to je tež njetrebowſchi. wiſcho je ſhubjene, ja dyrbju k čžertu hičž.“

Sa mału khwilu praji ſobuſtam, pſchi čžimž na ſtareho muž, kotrehož hrube wot ſlōnža ſpalene woblicžo jeho dolhe ſluženje ſjewi, želnije pohlada: „Ty ſy runje tōn muž, ja kotrehož go modleſke ſhromadžiny wotmēwaja.“ — „Kaſ to?“ wotmōlwi ſtary matroſa ſo dži wajo. — „Dokelž je Deſuſ Khryſtuſ do ſwēta pſchichol, tych prēnich bjeſ hrēſchnikami ſbōžnych čžinicž. Žalo bēſche ty hiſchēje mlōdy, ſy ſebi najſterje myſłil: ſo je hiſchēje čžafa doſeč, pobožny byčž, hdyž budu ſtary.“ — „Saj, to je wēno!“ — Nētko hdyž ſy ty ſtary, prajiſch, poſdže je. — „Njedaj tajkim myſlam dale mēſtna, wōj ſo mnu, čžaf go ſhubičž nje mōže, Deſuſ čžafa na to, khudnych hrēſchnikow ſbōžnych čžinicž, hewał by wōn hižo dawno tebje tam pōſłal, hdyž žana nadžija wjažy njeje; ty by to i twojimi hrēchami ſaſlužił.“ — Towarſch praji na to: „Domawſcho, dži do ſhromadžiny, ty maſch niſne pſchi ſwojich lētach, ſo k ſmjerczi hotowacz.“ — Wōn džēſche do modleſkeje ſhromadžiny, a wot teho čžafa je tam huſto pobyl. Nēkotre njedzele po tym praſchesche ſo jeho nēchtō: „Nō, mōj ſtary pſcheczelo, wēriſch hiſchēje, ſo ſy pſcheſtary, ſbōžny byčž, a pſcheſtary w hrēchu, ſo ta krej Khryſtuſa čže nje mōhla wučžicžičž?“ — „Nē, mōj knježe, praji wōn, ja čžuju nadžiju, ſbōžnu nadžiju, kotruž njebych ſa wiſchōn ſwēt dał, nadžiju, kiž mnje pohnuje wēričž, ſo je mi Wōh hnadny, a mi, taſ ſtary hrēſchnik hačž tež ſym, woda.“

Čžłowjecze, ſpomni na ſwoje wumwječje!

Miſijoniſki ſuperintendenta Mereniſki ičžehowaze powjeda: „Ža chzych khēžu twaričž w zuſym kraju w ſamotnej puſčzinje, ale w čžēſliſtweje a murjerſtweje ſloro ničžo nje roſymyach. W tajkich wobſtejnoſčach je dwōjzy džałowne, hdyž Wōh ſchtwōrtu proſtwu hnadnje wuſlyſchi a dobrych pſcheczelow a ſwērných ſuſodow wobradži. Ža mējach tajkeho ſwērneho ſuſoda. To bēſche ſtary Afrikaniſki bur, kotryž mi i dobrej radu k bokei ſtejeſche. Prēnja khēža bēſche po jeho radže i kolitow, ičžiny a liny ſhotowana a ja ſo nētko na to hotowach, porjadne domſke i palenych žyhelow natwaričž. Wiſchi wotmērjenju ſo ja lubeho ſtareho wopraſchach,

fak wysoke a scheroke durbja po prawom durje do khezje bycz a to wotmolwjenje dostach: „Tak scheroke durbja bycz, so bo hodzi junu kaschez i khezje wunjecz.“ — Wot teho czaša hym ja w niotrej heczje a w niotrym domje bydlił, ale słowa tamneho Afrikanskeho pscheczela su mje wschudzom pschewodzale. W kłodym nowym wobydlenju hym bebi ja durje i tym praschenjom wobhladał, fak tež by bylo, hdy by so tudy kaschez won njebl a by tež wječje wjazny miera w wjele domach bylo, hdy bychu so khezne durje prawje husto na to wobhladał, hacz su scheroke dostach twarjene, so bo hodzi kaschez won njeecz. — Czim dale so słonczko nakhili, czim bližschi je wječor. Njenathila so hišče džen twojeho žiwjenja? Njepshindže wječor hmjercze pschezo bliže? Wěsch ty, fak dolho móžesz hiščeje lubošč wuškwyac? Njedyrbi so pschi twojim rowje žana hylša luboščje wuplakacz? Njedyrbi žadyn wenz w luboščji wity twój kaschez pschicz? A wěsch ty, fak dolho móžesz hiščeje tych swojich lubowacz? Chzech ty pschi rowach twojich lubych je zahadłom hwedomnja itacz, so jich nješkwy dostach lubowal? Sdnyž so hibanje hnewa pscheczimo jenemu twojich lubych sbcha, hdyž so twoje czoło do jaldow sczechnje a twój rt chze ranjaze słowa wuprajicz, pomysl bebi: „To woczko, do kotrehož ja nětko hiščeje hladam, móže so bórny na weczne sandzelič.“ Duž recz jako mrejazy i mrejazy pscheczelnje, i luboščju a hmilnoščju. Junu so tež twój kaschez i domu wunječe.

Spomni, o człowječe na swoje wumrjecze, nje komdž so, pschetož jene je nusne!

Paramelle a jeho kuslarski prut.

Leta 1818 pschindže duchowny Paramelle ja kapłana do franrowskeho wokrješa du Lot. Tale krajina je k ranju wložna, k wječoru pak sucha. Wěšo pschindže tež nasch mladny zusbnił bórny do teho a pocza ja winami suchoty slédzicz. Duž pschepytowasche wosebje po brjohach rekow Lot a Dordogne wšch žórła w swojej wokolnoščji, i czechož nawukny, so kužoly w skalach, i wotkelž so wudobhwaja, hwój dom nimaju, ale so so i deschczoweje wody nahromadžeja. Tak pschindže jemu na myšle, so durbja wodowe žilki w wobemaj polojzomaj wokolinu, hdžež so tola na wšch róžki jenat wjele deschczika dońdže, jenat rosdželene bycz. Czecho dla njedyrbjal duž tež na tamnej suchej kalfowej runije žórła namakacz! S nowa wobhladowasche bebi pilnje skaly a wšchelake druhe wězy pschede wšchem pschi tajkich žórlach, kotrež su hame wot so nastale, a pschepytowasche, czecho dla su so runje tu a niz druhdže na swjerech pschedreke, czecho dla wschudzom jenat hylnje nječerja. Se spróznym dželom nadobu bebi telko nawjedžitoščje, so móžesz sa džewjecz lét i wulkej wěstoščju wschudzom městna wošnjamenicz, hdže so nekajka wodowa žilka pod jemju czechnje, a tež fak hlubočo a fak hylna.

Leta 1827 pschepoda Paramelle generalnej radže wokrješa du Lot pišmo, do kotrehož bč i krotka sestajal, schtož bč nashonił, a praji, so chze wschudzom, hdžež wody njeje, darmo na pomoz pschicicz a proscheszche, so by so mały pjenješ na to naložil, fak so bychu so študnje gmejnam a jenotliwžam sa pol pjenješ wurycz mohle; pschistaji pak tež, so njecha a njemóže sa to dobry bycz, so so pospyty czechje wšch radža. Generalna rada namjet pschija a pschiswoli 600 frankow a wošjewi to po žylej wokolnoščji. Tola jenož 8 wšow chzechje něšto troschtow na spytowaneczko wazicz; a tež i tych czinješche jenož pječ po Paramellowej radže. Wschudzom pak schlaczješche so wcz na najrjenscho. Jedyn i tchle kužolow, w Recamadourje cžeri, kaž tam ludžo praji, fak móznje, so by woda sa žyly wokrješ došahala. Wěšo bč na to wulke wjebele w ludu Israelskim.

Bo tchle fak derje radženych přeniczkach pscheprošny generalna rada Paramella, so by jej tež ertnje hwój humscht rofestajal, a jej najlěpsche brėdki radzil, i kotrymiž móže so tež w suchich krajinach nalozowacz. To sta so w pošedzenju 1. septembra 1829. Pschednosch skoncziwšchi proschješche Paramelle, so bebi njebychu dobrego šapoczatka dla myšlili, so budže so pschezo fak šbožownje spytowacz móž; ale praji jenož sa dwě tšeczinye dobro. „A by-li so ledma polojza radzila“, wotmolwichu jemu, „wopokasacz žylemu krajey njewurjeknitu dobrotu.“

Njesbožowna revoluzija, kotraž bórny po tym wudryi, šadžerža tež nascheho dobročerja na khwilu w fak jažlyžnym štutkowanju.

Bórny pak woczichny hara, a generalna rada wobšamny Paramelle ja kózde wuškładžene žórlo 10 frankow wuplacicz a wuda šakon, kotryž wšchem gmejnam pschifasowasche, so durbja sa lėto sa wšchemi pokasanymi žórlami hacz do prajeneje hlabinu rycz.

Nětko kłodješche Paramelle rad lutje wschudzom, hdžežtuli so sa nim praschachu. Dofelž so hake schyrnaty pospyt we wšy Cortunae njeradzi, powjedachu po žylym wokrješu wo jeho wumelštweje. Dowera k njemu pschibjerasche džen wote njeja; mējachu jeho sa nješmlyneho, czechož drje so won pschezo se wšch možu wobarasche, pokasaju na niotre pospyty tu a tam, kotrež so njebechu radzile. Tola podarmo; bč džē jich fak malo, so bechu pornjo waznoščji radženych ničjo, kotrychž licžba o móž hiščeje na wšch móžne waschnje pschehnachu.

Paramellowe mjeno pschibowawachu tež hižo nje mjelow du Lot-skich. Dofelž so jeho džen a wjazny wo radu praschachu, proschješche swojeho biskopa, so by jeho se služby puščizil, myšlo, so móže wjele wjazny dobrego štutkowacz, hdyž njesbožonny tradazy lud i wodu šastaruje, dnyžli w swojim šastojstwje.

Bješe wšcheho šadžerža puščezichu jeho se šastojstwa; na cžož won hiščeje wokrješ de la Correze a de l'Alveyron, wokrješ tež du Dordogne pschekhodžowasche. Wschudzom mějesare telko šboža, so mējeszche wschėdny lud jeho wumelštwejo sa džw. Wschudzom pschijnješ žobnowanje a czech a hlawa sczechowasche jeho.

Sdnyž wjele stow radženych pospytow sa jeho wuschłtwičž hwėdcješche, pschekhodzi won po něczim 40 franrowskich wokrješow, tež pohlada tu a tam pschēs mjesh. W pschibodnych krajinach móžeszche tšeczynu proštwow dopjelnicz, w hubjenych ledma bėdny džel.

Tak pučowasche Paramelle wot 1832—1853 lėto řaž lėto wot 1. mērza hacz do 1. julija a wot 1. septembra hacz do 1. dez. wschėdnje, i wuwjacžom njedželow a hwj. dnjow wot ranja hacz do cžmy a popschja bebi pschi tym jenož pschipołdnju jenicžtu hodžinku wotpoczinka. Wčeznje pučowasche na konju. 64 lėt starý šasta šhorowatoščje dla se swojim dželom a špiša swoju wėdomošč wo žórlach.

Něšto k rospominanju.

Pschi žorle.

Žona swoje rucžne dželo hromadže šawalesche, a džeszche tam, hdžež jejny muž na wodowy špad na lamzy ředžo hladasche.

„Lubi so tebi jow?“ so wona jeho woprachja.

„Po prawom je to hujazy wobras, kotryž k rospominanju wabi“, wotmolwi muž. Wěsch ty, hdže ta woda pschindže, kotraž tudy psched naschimaj woczomaj dele bēži? Hdže pschindže što njeje ta woda po dolhim pučowanju? Fak je tež nasche žiwjenje a jeho žórlo, wutroba. Fak bēži nasche žiwjenje. W wulkej řezny žiwjenja nascheho czaša tež nasche žiwjenje řobu dale bēži. W cžornej řezny hrėchow nascheho czaša nasche hrėchi řobu pluwaja. Skoncznje dońdžemy do morja, do wcznoščje. Tež w wocznoščji traje hiščeje nasche žiwjenje dale; haj tam je hake praw a tam woštanje. Schto budže najlěpsche žiwjenje w wcznoščji? Šlajsch duchowny pošlednju njedželu praji: „Sdnyž hym jow na řwēczje so wo to bēžili, i šesuwowymaj woczomaj na hubjenje řobowacz cžłowjetow hladacz, i šesuwowym hlořom spróznych a wobczezemach troschtowacz a i šesuwowej wutrobu šabludženych a šhubjenych lubowacz!“

„Bomhaj Bóh“ je wot nětka niz jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wšch pschėdawařnjach „Sšerb. Nowin“ na wřach a w Budyšchinje dostacz. Na šchtwórecz lėto placzi won 40 np., jenotliwe cžizla so po 4 np. pschedawaju.